

Reumatologie Martini Ziekenhuis Groningen

Patiënteninformatie Tnf-Blokkerende Middelen

Etanercept (Enbrel®), Adalimumab (Amgevita®), Golimumab (Simponi®), Certolizumab (Cimzia®)

Etanercept, Adalimumab, Golimumab en Certolizumab behoren tot de groep van reumaremmende middelen. Dat betekent dat deze middelen in staat zijn de ontstekingsactiviteit van het reumaproces zelf af te remmen.

Het doel van dit type medicijnen is dan ook:

1. Het onderdrukken van de klachten (pijn en stijfheid), verschijnselen (gewrichtszwelling) en het verbeteren van de algemene conditie.
2. Het beperken van de gewrichtsbeschadiging.

Deze middelen zijn biotechnologische producten die gemaakt zijn op basis van menselijke eiwitten. Het bindt aan een zeer specifiek eiwit: het zogenaamde Tumor Necrosis Factor-alpha (TNF). TNF speelt een belangrijke rol bij ontstekingsprocessen bij ondermeer reumatoïde artritis, artritis psoriatica en de ziekte van Bechterew.

Lees voor gebruik de bijsluiter

Het is belangrijk om voor gebruik van het geneesmiddel de officiële bijsluiter goed door te lezen.

Hoe worden TNF-blokkerende middelen toegediend?

Etanercept, Adalimumab, Golimumab en Certolizumab worden als injectie toegediend onder de huid. In principe kunt u deze injecties zelf in de thuissituatie doen. U ontvangt hiervoor een instructie. Is het zelf injecteren voor u niet mogelijk of bezwaarlijk? Dan kunt u dit ook door de assistente van de huisarts of een verpleegkundige van de thuiszorg laten doen.

Etanercept wordt gegeven in een dosering van een keer per week 50 mg. Adalimumab wordt gegeven in een dosering van een keer per twee weken 40 mg. Golimumab wordt gegeven in een dosering van een keer per maand 50 mg. Cimzia wordt gegeven in een dosering van een keer per twee weken 200 mg met een opstartdosering van drie keer 400mg.

Moment van werking

Meestal begint de werking al nadat u een aantal injecties hebt gehad. Vaak wordt na 3 maanden het maximale effect bereikt, soms duurt dat toch nog iets langer.

Nadat de ziekteactiviteit minstens een half jaar rustig is, wordt geprobeerd de medicatie weer langzaam af te bouwen. Uit meerdere onderzoeken is gebleken dat dit over het algemeen probleemloos kan.

Mogelijke bijwerkingen

De meeste bijwerkingen zijn mild tot matig. Sommige kunnen ernstig zijn en een behandeling vereisen.

- Lichte huidreactie: er kan een lichte huidreactie optreden rond de plaats van de injectie. Dit treedt vaak op in het begin van de behandeling. Koelen van deze plek en gebruik van een zalf die u via de huisarts kunt aanvragen lossen dit probleem meestal op.
- Allergische reacties: in het algemeen mild tot matig en soms ernstiger, in zeldzame gevallen. De symptomen van deze reacties zijn meestal uitgebreide huidreacties, netelroos, vermoeidheid, piepend ademhalen of moeilijk ademhalen en/of lage bloeddruk. *Bij deze symptomen moet u met spoed contact opnemen met uw huisarts of de polikliniek.*
- Infecties: door de behandeling met Etanercept, Adalimumab, Golimumab en Certolizumab kunt u gevoeliger zijn voor infecties: (bv. luchtweginfectie, maagdarminfectie, ontsteking in mond).

Twijfelt u of u een infectie heeft en/of heeft u koorts? Neem dan contact op met uw huisarts. Is er bij u sprake van een infectie? Dan is het van belang om het toedienen van de injectie uit te stellen en de infectie te behandelen. Zodra de infectie over is kunt u weer herstarten met de injecties.

Bij de volgende bijwerkingen moet u zo snel mogelijk contact opnemen met uw huisarts of reumatoloog

- kortademigheid
- hartkloppingen
- vocht vasthouden in uw onderbenen
- 's nachts vaak plassen

Controles

Bloedcontroles zijn niet anders dan wat u gewend was tijdens de behandeling van uw ziekte.

Laat u niet volgens voorschrift uw bloed te controleren? Dan krijgt u het dringende advies om geen Etanercept, Adalimumab, Golimumab of Certolizumab te gebruiken.

Zwangerschappen borstvoeding

Wordt u behandeld met Etanercept, Adalimumab, Golimumab of Certolizumab en heeft u een kinderwens?

Of geeft u borstvoeding of wilt u borstvoeding gaan geven? Overleg dan met uw behandelend reumatoloog.

Operaties en tandheelkundige ingrepen

Indien een geplande operatie plaatsvindt, hoeft de therapie niet te worden onderbroken, tenzij er sprake is van een operatie met een verhoogd infectierisico. De TNF-blokker kan weer worden hervat als er geen tekenen van infecties of complicaties zijn.

Vaccinatie

Een griepvaccinatie wordt jaarlijks aanbevolen. Tevens wordt 1x per 5 jaar een pneumococcenvaccinatie aanbevolen. Dit kunt u via de huisarts regelen. De pneumococcenvaccinatie kan wel kosten met zich meebrengen.

Wanneer u vaccinaties denkt nodig te hebben voor verre reizen, dient u te overleggen met de GGD.

Aanvullende informatie

De rol van deze middelen bij het ontwikkelen van kanker is niet bekend.

Bron

- Farmacotherapeutisch Kompas
- Productinformatie Etanercept Pfizer
- NVR Biologicals richtlijn verantwoordelijk gebruik van Biologicals jan. 2011/update 2014